

МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра культурології та інформаційної діяльності

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри культурології
та інформаційної діяльності
_____ Ю.С. Сабадаш
«19» січня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВДЗП ЕСТЕТИКА

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Освітньо-професійна програма для всіх ОПП
(назва)

спеціальність для першого (бакалаврського) освітнього рівня вищої освіти
(код та найменування спеціальності)

спеціалізація _____
(назва спеціалізації)

факультет історичний, економіко-правовий, факультет масових комунікацій,
факультет іноземних мов, факультет грецької філології

(назва факультету)

2020– 2021 рік

Робоча програма з вибіркової навчальної дисципліни «Естетика» для студентів всіх ОП.

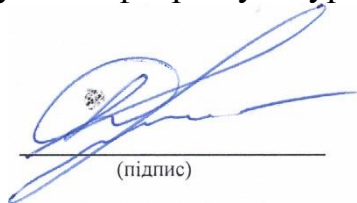
Розробники:

Сабадаш Ю. С., доктор культурології, професор, завідувач кафедри культурології та інформаційної діяльності МДУ;

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри культурології та інформаційної діяльності МДУ.

Протокол № 9 від «19 » січня 2021 року

Завідувач кафедри культурології та інформаційної діяльності

(підпис)

Ю.С. Сабадаш
(прізвище та ініціали)

©Сабадаш Ю.С.
©МДУ, 2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	ОС Бакалавр вибіркова для всіх ОПП	Навчальна дисципліна загальної підготовки	
Модулів – 2		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: творче завдання		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		3-й	3-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента - 4	Освітній рівень: «Бакалавр»	16 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	4 год.
		Лабораторні	
		год.-	год.
		Самостійна робота	
		51 год.	69 год.
		Індивідуальні завдання:	
		9 год.	
Вид контролю:			
залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить

для денної форми здобуття вищої освіти – 37/63%

для заочної форми здобуття вищої освіти – 18/82%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета та завдання курсу «Естетика» полягає в тому, щоб допомогти студентам зрозуміти предмет естетики, засвоїти найважливіші категорії даної дисципліни, отримати уявлення про основні етапи розвитку естетичного знання, а також познайомитись з вирішенням ключових сучасних естетичних проблем.

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі – вибіркова.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Естетика» є ознайомлення з предметом естетики, основними етапами історичного розвитку естетики, основними категоріями та ін.

Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні:

знати: основне коло проблем пов'язаних з естетикою; основні поняття курсу «естетика», «катарсис», «мімезис», «калокагатія» та інші і вільно ними володіти, а також основні розділи навчальної програми.

вміти: володіти розвиненою культурою мислення; чітко і логічно висловлювати власні думки в усній і письмовій формах; самостійно опановувати нові знання, критично осмислювати набутий досвід з позицій останніх досягнень у галузі гуманітарних наук; аналізувати проблеми, використовуючи знання, які отримали в процесі вивчення даної дисципліни; використовувати отриманні знання у своїй професійній діяльності.

Компетенції, що набуває студент у ході вивчення курсу

Загальні:

Критичність та самокритичність. Думати науковими термінами, формулювати задачі, збирати дані, аналізувати та пропонувати рішення актуальних проблем естетики.

Комунікація усна та письмова рідною мовою. Правильно вживати різні комунікативні стилі (неофіційний, офіційний, науковий), користуючись рідною мовою.

Працювати самостійно, приймати ініціативу та керувати часом. Здатність організовувати комплексні завдання протягом певного періоду часу та подавати результати вчасно.

Працювати з іншими. У мультидисциплінарному та мультинаціональному середовищі.

Здатність знаходити та використовувати інформацію з різних джерел (документальних, письмових, електронних, наративних) згідно із завданням, формуючи цю інформацію у критично обгрунтовану розповідь.

На вивчення курсу відведено 3 кредити (90 годин), із них аудиторних 30 годин (16-лекційних, 14 семінарських), 51 година відводиться на самостійну роботу студентів. Вивчення теоретичних, дискусійних проблем здійснюється на семінарських заняттях. Якість самостійного опрацювання матеріалу перевіряється під час проведення контрольних робіт, співбесід, на що передбачено 9 годин індивідуальних занять.

Формою підсумкового контролю з курсу є залік.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ I ЕСТЕТИКА ЯК НАУКА

ТЕМА 1. ЕСТЕТИКА ТА ЇЇ ПРЕДМЕТ.

Походження поняття «естетика». Історична динаміка предмета естетики. Відокремлення естетики в самостійну галузь філософського знання (О.Г.Баумгартен та його праця «Естетика», 1750 р.). Зв'язок естетики з іншими науками. Практичне значення естетичних знань.

ТЕМА 2. ЕСТЕТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ЇЇ ФОРМИ.

Творчий потенціал людської праці. Людська особистість як об'єкт естетичної діяльності. Естетичні форми суспільних відносин. Природа в структурі естетичної діяльності. Естетична діяльність і мистецтво.

ТЕМА 3. СТРУКТУРА ЕСТЕТИЧНОЇ СВІДОМОСТІ.

Естетичне почуття. Естетичний смак. Естетичний ідеал. Естетичні погляди та теорії.

ТЕМА 4. ОСНОВНІ КАТЕГОРІЇ ЕСТЕТИКИ.

Історичні парадигми осягнення прекрасного (космоцентрична, природнича, формалістична, релігійна, суспільна, суб'єктивістська, діалектична). Діалектика прекрасного і потворного. Прекрасне і величне. Величне як джерело піднесеного. Пафосність та монументальність як вияв піднесеного в мистецтві. Піднесене та нище.

Категорія трагічного як відображення екзистенційних суперечностей людського буття. Діалектика трагічного та її відображення у арістотелевському вченні про катарсис. Проблема трагічного в естетиці екзистенціалізму (Ж.-П. Сартр, А. Камю).

Історична еволюція розуміння комічного - «Поетика» Арістотеля; проблема комічного в середньовічній філософії; ренесансна теорія комічного. Категорія комічного у філософії А. Бергсона. Комічне в теорії З. Фрейда. Філософія сміху М.Бахтіна. Комічне як засіб гармонізації буття. Комічне як вияв свободи і творчого потенціалу людини.

ТЕМА 5. ЕСТЕТИКА ЯК МЕТАТЕОРІЯ МИСТЕЦТВА.

Методологічні засади аналізу мистецтва. Парадигмальне визначення мистецтва: поняття і сутність. Іntenція людського як предмет і естетична притаманність мистецтва. Відображально-виражальна природа мистецтва. Художність змісту і форми. Стиль як естетико-мистецтвознавча категорія.

ТЕМА 6. ВИДОВА СПЕЦИФІКА МИСТЕЦТВА В КОНТЕКСТІ ЕСТЕТИЧНОЇ ТЕОРІЇ.

Модель видової специфіки мистецтва: античність. Модель видової специфіки мистецтва: середньовіччя. Модель видової специфіки мистецтва: Відродження. Модель видової специфіки мистецтва: Новий час. Модель видової специфіки мистецтва: Новий час. Модель видової специфіки мистецтва: XIX-XX ст.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ II ОСНОВНІ ЕТАПИ РОЗВИТКУ ЕСТЕТИЧНОГО ЗНАННЯ

ТЕМА 7. ІСТОРИЧНІ ЗАКОНОМІРНОСТІ ХУДОЖНЬОГО РОЗВИТКУ.

Історична типологія мистецтва. Первісне мистецтво. Мистецтво Стародавнього Сходу. Античне мистецтво. Мистецтво європейського середньовіччя. Мистецтво Відродження. Основні мистецькі напрямки Нового часу. Мистецтво модерну та постмодерну.

ТЕМА 8. НЕКЛАСИЧНА ЕСТЕТИКА: ДОСВІД ХХ СТОЛІТТЯ.

Теоретичні витоки некласичної естетики. Неопозитивістська естетика. Психоаналітична естетика. Естетичні проблеми в контексті «глибинної психології». Інтуїтивістська естетика. Феноменологічна естетика. Структуралістська естетика. Екзистенціалістська естетика. Неотомістська естетика. Постмодерністська естетика.

ТЕМА 9. МИСТЕЦЬКА ПРАКТИКА ХХ СТОЛІТТЯ.

Фовізм, кубізм, футуризм. Абстракціонізм. Експресіонізм. Сюрреалізм. Поп-арт.

ТЕМА 10. ХУДОЖНЯ ТВОРЧІСТЬ ЯК ОБ'ЄКТ ЕСТЕТИЧНОГО АНАЛІЗУ. ПРОБЛЕМА ХУДОЖНЬОЇ ТВОРЧОСТІ В ЕСТЕТИЦІ.

Теорії творчості. До визначення поняття «творчість». Структурні елементи творчості. Види художньої творчості. Поняття «художник». Природа художньої особистості. Рух від задатків до геніальності. Специфіка творчого процесу.

ТЕМА 11. УКРАЇНЬСЬКА ЕСТЕТИКА: ІСТОРИЧНА ТРАДИЦІЯ Й СУЧАСНИЙ СТАН.

Історія української естетики в контексті національної культури. Український естетичний дискурс кінця ХІХ – першої половини ХХ століття. Українська естетика другої половини ХХ століття.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. ЕСТЕТИКА ЯК НАУКА												
Тема 1. Естетика та її предмет.	10	2	2		1	5	11	1			1	9
Тема 2. Естетична діяльність та її форми.	11	2	2		1	6	10				1	9
Тема 3. Структура естетичної свідомості.	10	2	2		1	5	14	2	2		1	9
Тема 4. Основні категорії естетики.	11	2	2		1	6	10				1	9
Тема 5. Естетика як метатеорія мистецтва..	11	2	2		1	6	12	2			1	9
Тема 6. Видова специфіка мистецтва в контексті естетичної теорії.	11	2	2		1	6	10				1	9
Усього годин	64	12	12		6	34	67	5	2		6	54
Змістовий модуль 1І. ОСНОВНІ ЕТАПИ РОЗВИТКУ ЕСТЕТИЧНОГО ЗНАННЯ												
Тема 7. Історичні закономірності художнього розвитку.	7	1			1	5	7	1			1	5
Тема 8. Некласична естетика: досвід ХХ століття.	8	1			1	6	9	1	2		1	5
Тема 9. Мистецька практика ХХ століття.	11	2	2		1	6	7	1			1	5
Тема 10. Художня творчість як об'єкт естетичного аналізу. Проблема художньої творчості в естетиці.												
Тема 11. Українська естетика: історична традиція й сучасний стан.												
Усього годин	26	4	2		3	17	23	3	2		3	15
Модуль 2												
ІНДЗ												
Усього годин	90	16	14		9	51	90	8	4		9	69

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	-	
2	-	
...	-	

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	години	
		Ден.	Заоч
1	Естетика як наука.	2	2
2	Основні категорії естетики.	2	
3	Структура естетичної свідомості	2	2
4	Історичні закономірності художнього розвитку	2	
5	Сучасна естетика (XX ст. - початок XXI ст.).	2	2
6	Історія розвитку української естетичної думки.	2	2
7	Мистецька практика XX століття	2	
8	Художня творчість як об'єкт естетичного аналізу. Проблема художньої творчості в естетиці	2	2
	Всього	14	4

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	години	
		Ден.	Заоч
1	Ігровий аспект спілкування (за кн. Й.Гейзінги «Homo ludens»)	5	8
2	Естетична свідомість. (Історичні форми і типи естетичної свідомості. Структура естетичної свідомості)	5	5
3	Основні етапи розвитку естетичної думки.	5	5
4	Філософія сміху М. Бахтіна	5	7
5	Проблема прекрасного в трактаті У. Хогарта «Аналіз краси».	6	7
6	Проблема добра і зла в творах І. Франка	5	8
7	Естетична проблематика в філософській концепції А. Бергсона та Б. Кроче	6	7
8	Теорія комічного в естетиці А. Бергсона»	5	7
9	Естетичні аспекти «глибинної психології» К. Г. Юнга.	6	7
10	Конкордизм В. Винниченка, або мистецтво бути щасливим	5	8
	Разом	53	69

9. Індивідуальні завдання

Вимоги до виконання письмових робіт

Методичні рекомендації щодо виконання самостійної роботи студентів (СРС) та індивідуального навчально-дослідного завдання (ІНДЗ)

Відповідно до положень КМСОНП, студентам пропонуються до виконання різні за типом та формою завдання до змістових модулів курсу. До таких завдань належать самостійна робота (СРС) та індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ), які є невід'ємною формою набуття нових знань та навичок з курсу «Естетика».

Виконання студентом СРС та ІНДЗ за окремими темами є обов'язковою умовою оцінювання його успішності з освоєння курсу. З метою успішного письмового виконання СРС та ІНДЗ студентам необхідно опрацювати за предметно-тематичним, алфавітним, систематичним та електронним каталогами бібліотек джерельну базу курсу «Естетика» відповідно до списку рекомендованої базової та допоміжної літератури.

Згідно з діючими бібліографічними вимогами, складається перелік використаних джерел та літератури з теми СРС та ІНДЗ (розміщується в якості останньої рубрики виконаного завдання). Результати роботи подаються у письмовій роздрукованій формі в окремому файлі.

СРС та ІНДЗ подаються студентом на кафедру після останнього семінарського заняття для перевірки викладачем.

Форма подання – комп'ютерний набір, надрукований на аркушах формату А4, кегль 12, шрифт – Times New Roman, інтервал – 1, мова – українська (джерела та література подаються мовою оригіналу). Поля: ліве – 20 мм, праве – 10 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм. Обсяг СРС та ІНДЗ (без врахування додатків) – 4-5 аркушів А4 без урахування титульної сторінки. Текст СРС та ІНДЗ подається у 3-ій особі від імені автора. Критерії оцінки:

- змістовність,
- логічність викладення матеріалу,
- самостійність висновків,
- дотримання вимог щодо оформлення тексту.

Текст складається з наступних обов'язкових частин: плану, вступу з аналізом опрацьованих джерел з обраної проблеми, основної частини, що складається з двох-трьох розділів, висновків та списку опрацьованих джерел і літератури в алфавітному порядку (не менше 6 позицій).

На титульній сторінці вказується повна назва закладу вищої освіти. Напрямок письмової роботи: СРС або ІНДЗ з етики або естетики. Тема письмової роботи. Автор: ПІБ студента, курс, спеціальність. Прізвище, ініціали та посада викладача.

Фактичну частину СРС та ІНДЗ становить аналіз результатів роботи з публікаціями з досліджуваної теми, тобто студент повинен структурувати отримані знання з конкретного питання. Наприклад, застосовуючи творчий підхід, студент опрацьовує, порівнює та групує концептуальні підходи різних авторів стосовно вивчення теми.

Обов'язковою умовою виконання завдання є дотримання діючих вимог до оформлення бібліографічних посилань (ДСТУ 7.1:2006).

Реферативне дослідження з курсу «Естетика» (ІНДЗ)

1. Епікур і його школа.
2. Принцип найбільшого щастя Джона Стюарта Мілля.
3. Трагічне в естетиці екзистенціалізму.
4. Теорія комічного в естетиці А. Бергсона.
5. Філософія сміху М. Бахтіна.
6. Проблема прекрасного в трактаті У. Хогарта «Аналіз краси».
7. Краса і світові релігії.
8. Сучасні концепції щастя.
9. Історія естетичної думки в Україні.
10. Естетичні ідеї Стародавнього Сходу.
11. Естетика Древньої Греції та Риму.
12. Естетика Візантії.

13. Естетика західноєвропейського середньовіччя.
14. Естетика Відродження.
15. Естетика Класицизму та Просвітництва.
16. Історичні форми і типи естетичної свідомості.
17. Естетичні погляди західноєвропейських мислителів епохи Середньовіччя (Василь Великий, Іоанн Златоуст, Боєцій та ін.).
18. Зігмунд Фрейд: Психоданаліз та Естетика.
19. Естетичні аспекти «глибинної психології» К. Г. Юнга.
20. Естетична проблематика в філософській концепції А. Бергсона та Б. Кроче.
21. Вплив позитивістської філософії на формування неопозитивістської естетики.

10. Методи навчання

Навчальна дисципліна включає лекційні, практичні та індивідуальні заняття, виконання творчих завдань (ІНДЗ), робота в Інтернеті. У лекціях викладаються теоретичні розділи курсу. Використовуються інтерактивні методи навчання (дискусія, конкурси практичних робіт з їх обговоренням, підготовка презентацій, доповідей та ін.).

11. Критерії оцінювання

Оцінювання ІНДЗ, яке виконується студентом під час практичних занять та самостійної роботи, здійснюється за такими критеріями: актуальність, аргументованість змісту, послідовність та логічність викладеної інформації, оформлення завдання, дотримання студентом термінів виконання.

Практичні, семінарські роботи оцінюються залежно від кількості завдань та обсягу завдання.

12. Засоби оцінювання

Під час вивчення дисципліни «Естетика» застосовується поточний і підсумковий контроль знань студентів.

Поточний контроль здійснюється у формі контролю систематичності та активності роботи студентів протягом семестру під час вивчення програмного матеріалу дисципліни, зокрема, відвідування лекційних та практичних занять, виступи на практичних заняттях, участь у обговоренні питань з певної теми, відповіді на запитання викладача, експрес-тестування, підготовка індивідуальних науково-дослідних завдань з окремих питань, участь у науково-практичних заходах із проблем дисципліни.

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку (письмового МКР або усного).

13. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для заліку

Поточне тестування та самостійна робота									Сума
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2				100
Пр1	Пр2	Пр3	Пр4	Пр5	Пр6	Пр7	ІНДЗ	Тест	
10	10	10	10	10	10	10	20	10	

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано

82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

До інструментально-методичного забезпечення курсу входять опорні конспекти лекцій, підручники та навчальні посібники, монографії, наукові статті, нормативно-правові акти, методичні рекомендації. Під час опанування дисципліни використовуються персональні комп'ютери, ноутбуки, мультимедійний проектор. Студенти для підготовки до практичних занять та індивідуального науково-дослідного завдання використовують мережу Інтернет та програмне забезпечення пакету Microsoft Office, візуальні матеріали.

15. Рекомендовані джерела інформації

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Бовсунівська Т. В. Історія української естетики першої половини ХІХ століття [Текст] / Т. В. Бовсунівська. - Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2001. - 344 с.
2. Дубчак Л. М. Естетика: посібник для підготовки до іспитів / Л.М. Дубчак, П.С. Прибутько. - Київ : Поливода А.В., 2007. - 123 с.
3. Естетика: підручник / за заг. ред. Л. Т. Левчук. - 2-ге вид., випр. и допов. - Київ : Вища школа, 2006. - 431 с.
4. Естетика: Навч. посіб. /М.П. Колесніков, О.В. Колеснікова, В.О. Лозовий та ін.,; За ред. В.О.Лозового. – К., 2003.
5. Естетика: підручник для студ. гуманіт. спец. вищих навч. закл. / за заг. ред. Л.Т.Левчук. - 2-ге вид., доп. і перероб. - К. : Вища школа, 2005. - 431 с.
6. Естетика: навч. посіб / М. П. Колесніков, О. В. Колеснікова, В. О. Лозовой ; за ред. В. О. Лозового. - К. : Юрінком Інтер, 2007. - 208 с.
7. Етика та естетика [Текст] : навч. посібник / упор. І. В. Тетарчук. - Київ : Центр учбової літератури, 2015. - 316 с.
8. Левчук Л. Західноєвропейська естетика ХХ ст.: Навч. посіб. - К., 1997.
9. Левчук Л.Т., Оніщенко О.І. Основи естетики: Навч. посіб. – К., 2005.
10. Роменець В.А. Психологія творчості. – К., 2000.
11. Сабадаш Ю. «Жива Етика» Миколи Реріха: естетичний аспект. Навчальний посібник. – К.: Науковий світ, 2001. – 140 с.
12. Сабадаш Ю. Методическое пособие к изучению курса «Этика и Эстетика» (для студентов всех форма обучения). – Мариуполь: ПГТУ, 2005. – 72 с.
13. Сабадаш Ю. Этика: учебно-метод. пособие. – Мариуполь: МДУ, 2012. – 54 с.
14. Сморгж Л. О. Естетика: навч. посіб. / Л.О. Сморгж; Л.О. Морж. - Київ : Кондор, 2009. - 334 с.
15. Шалагінов Б. Б. Естетика Й.В. Гете: дослідження / Б.Б. Шалагінов. - К. : Вежа, 2002. - 152 с.

16. Холодинская С.Н. Учебно-методическое пособие по Этике и Эстетике для самостоятельной работы студентов. – Мариуполь, 2011. – 284 с.

Додаткова:

1. Бех І.Д. Виховання особистості: У 2-х кн.: Навч.-метод. посібник / І.Д. Бех. – К.: Либідь, 2003. – Кн. 2. – 280 с.
2. Бычков В.В. Эстетика: Учебник. — М.: Гардарики, 2004. — 556 с. // <http://lib.rus.ec/b/72169>
3. Эстетика: навчальний посібник для педагогів / під ред. Т.І. Андрущенко. – К.: Вид. НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. – 594 с.
4. Левчук Л. Психоаналіз: історія, теорія, мистецька практика: Навч. посіб. – К., 2002.
5. Скальська Д.М. Эстетика. Эстетика постмодерної доби: Навч. пос. для студентів вищих навчальних закладів / Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу. Кафедра філософії. – Івано-Франківськ: Факел, 2008. –132 с
6. Шалагінов Б. Б. Эстетика Й.В. Гете [Текст] : дослідження / Б.Б. Шалагінов. - К. : Вежа, 2002. - 152 с.
7. Хагарт У. Анализ красоты. – К., 1991.
8. Фромм Э. Искусство любить: исследования природы любви. – М., 1990.

Інформаційні ресурси

1. Эстетика: Підручник [Електронний ресурс] / Л.Т.Левчук, Д.Ю.Кучерюк, В.І.Панченко; за заг. ред. Л.Т.Левчук.— К.: Вища шк., 2006. – Режим доступу: <http://studentbooks.com.ua/content/view/1430/76/>
2. Кириченко Л.Г. Эстетичне виховання в процесі формування особистості сучасного менеджера соціокультурної сфери [електронний ресурс] // <http://chito.in.ua/1-g-kirichenko-stattya-prisvyachena-analizu-rolu-estetichnogo.html>
3. Лебедев В.Ю. Эстетика: Підручник [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://stud.com.ua/4968/etika_ta_estetika/estetika
4. Петрушенко В.Л. Этика та эстетика [Електронний ресурс] / В.Л.Петрушенко. – Режим доступу: <http://textbooks.net.ua/content/category/42/59/48/>
5. Сморгж Л.О. Эстетика: Навчальний посібник [Електронний ресурс] / Л.О.Сморж. – К.: Кондор, 2009. – Режим доступу: <http://ukrlibrary.com.ua/books/12/1/1/102.html>

.....

Додаток до Робочої програми навчальної дисципліни щодо внесення змін

Зміни обговорено та затверджено на засіданні кафедри протокол № ____ від «__» _____ 20__р.

Завідувач кафедри

_____ (підпис) (_____) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Аркуш обліку змін

№ п/п	№ та зміст пункту, до якого внесено зміни	ПІБ викладача	Підпис викладача